

ОРГАНЪ НА ДЕМОКРАТИЧЕСКИЯ СГОВОРЪ

СИЛА

Излиза всеки ден. Урежда редакционен комитетъ. Адресъ: редакция „Сила“ - Варна

Абонаментъ: за цѣла година 300 лева. За 6 месеца 160 лева. За три месеца 80 лева. За обявления се плащатъ търгов. до 3 пуб. 1.50 на кв. см., за повече отъ 3 публ. по 1 лв. Официални по 1.50 кв. см. Пристав. л. на дума.

Откриване изборната борба.

Голѣми публични събрания ще се състоятъ днесъ-неделя-14 октомври:

- I. Въ гр. Варна — 10 часа преди пладне, въ Лѣтния общински театръ, Оратори: Ради Василевъ, Стефанъ Венед. Поповъ и Дабко Дабковъ
II. Въ квартала Сесъ-севмесъ, 3 часа следъ пладне, на открито при централния площадъ, Оратори: Никола Кр. Мирски и Христо Ал. Божковъ.

Варненци и Сесъ-севмесци, всички на събрание.

Велисавовъ.

Развитие на кооперат. идея.

Какво ще стане съ кооперациитѣ.

Този въпросъ се изправи като свинисъ въ душитѣ на много хиляди български кооператори, предимно отъ селата, когато на 9 юний т. г., България-осъмна съ нова държавна властъ.

Правителството на Стамбулийски, по понятии съображения бѣше успѣло да ануши на една грамадна частъ отъ онѣзи, за които кооператизма бѣше станалъ спасително знаме, че вѣнъ отъ землед. властѣ нѣма да има кооператизмъ, че съ падането на неговото правителство, ше рухне цѣлата кооперат. сграда у насъ.

Естествено е, въ такъвъ случай, онѣзи, които макаръ и за кратко, бѣха почувствували върху себе си благотворното влияние на кооперацията, но които не можеха да проумѣятъ, че кооперативното дѣло не е монополъ на никоя партия, а една необходимостъ на врѣмето, наложена отъ живота за дѣлото на мирния прогресъ и правилния свѣтоуенъ развой, да трѣпнатъ при мисълта, че спасителното за тѣхъ коопер. движение, може да бжде унищожено, поведено къмъ гибелъ, въ началото още на своя възходъ.

За усиляването и затвърдяването на този страхъ въ голѣмата частъ отъ българскитѣ селски кооператори, твърде много допринесе нетактичната въ повечето случаи кампания на много наши вестници противъ всѣко кооперативно начинание, било то врѣдно или полезно за общитѣ интереси на нацията.

Подобенъ начинъ на дѣйствие, при който не се прави разлика между идейно и безидейно, честно и безчестно, добро и зло, неможе никога да бжде оправданъ отъ гледището на общонародното благо и вмѣсто да изпише велики, изважда очи.

Безспорно, замлед. властъ, изниквайки на повърхността на коопер. движение, кооператори съ неформална за себе си още коопер. идея и мисълъ създаде единъ безподобенъ хаосъ въ това движение. Преплътоха се езицитѣ, размѣсиха се мислитѣ до толкова, че се намѣриха въ България дръзки кооператори, които да издигнатъ знаме даже за „оранжевъ кооператизмъ“. Дойде се до тамъ, че когато мнѣзима мислѣха какво кооператизма е въ своя разцвѣтъ, той бѣше надъ пропасть, защото отдавна бѣше се измѣстилъ отъ пжтя, който му сочеше неговия правиленъ развой.

Но, като че ли трѣбваше да се изживѣе и това явление въ процеса на кооперат. развитие у насъ, за да се раздвижи по-силно мисляща България и отдаде заслужения дѣлъ на идеята, която преди да раздвижи интеллигенцията, обхваща, подъ натиска на нуждата, народнитѣ маси. И колкото ударътъ, който се нанесе на здравата коопер. мисълъ у насъ прѣзъ послѣдно врѣме да е нежеланъ, той ни остава нѣщо отъ което можемъ да се поучимъ всички, стига да се позаемислимъ върху изминатия пжтъ.

Смѣлитѣ привърженици на идеята за „оранжевъ кооператизмъ“, ше се убѣдятъ, че кооперативното дѣло не е монополъ на никоя партия, а дѣло общенародно, което по-рано или по-късно ше се наложи като една фаза въ икономическото развитие на народитѣ, която ше подпомогне най-силно дѣлото на международната солидарностъ, изглаждайки конфликтитѣ, които разяждатъ тѣхнитѣ добри отношения, а печатъ и интеллигенция що разбератъ, че трѣбва по-силно да се вслушватъ въ народния стокъ и за дѣлото на социалната

правда и за да не постигатъ резултати обратни на тѣзи, които се преслѣдватъ, ше трѣбва да подбиратъ по безпристрастно, съ по-обективно чувство, присъщо на истинскитѣ народни водачи, средствата си за борба противъ фалшивото, демагогското, безчестното и безидейното въ нашитѣ общественни борби и движения.

Така, изъ този пжтъ, ше се възвърне вѣрата на широкитѣ народни маси къмъ факторитѣ, които всѣкога и всѣгжде трѣбва да имъ сочатъ истинския пжтъ на тѣхния бавенъ, но сигуренъ прогресъ и преуспѣване.

Новото правителство на България, което пое властѣта на 9 и юний т. г., въ краткитѣ дни на своето съществуване, даде ярки доказателства за това, че високо цѣни дѣлото на кооперацията у насъ: Многомилионнитѣ кредити, които съ единъ замахъ, постави на разположение на кооперациитѣ за организиране коопер. продажби на зърн. храни, тютюни, пашкули и пр., показватъ, че правителството отлично схваща миротворната роля, която безпартийната кооперация-ще играе за успокоението и омилотворението на страната и аварането ѝ въ пжтя на мирното развитие

Нуждно е само, щото всички, които искрено бѣха възстанали противъ едно вчерашно зло, да си взнѣтъ добре постъжката на правителството и макаръ съ цѣната на лични жертви, кой о всѣки индивидъ е длъженъ да прави за благо то на обществото, безъ които не може да имъ общезиние, да направятъ всичко възможно да се изкорени това зло, безъ да се насажда друго таково

На кооперациитѣ, които още смущава въпросътъ, послужилъ за надсловъ на настоящата статия, ний смѣемъ да кажемъ днесъ, следъ всичко, което новата властъ направя за дѣлото на кооператизма — че нищо лошо съ кооперацията нѣма да се случи; че преживяната криза, ше остане само като единъ инцидентъ въ тѣхната история, която много въкове и поколения ше има да напшатъ.

Кооперативното дѣло, е дѣло преди всичко на слабитѣ и онеправданитѣ и като таковы то сигурно ше заслужи симпатитѣ и подкѣпката на всички които работатъ чрезъ общественото за собственото си благо.

Прочее, нека изгонимъ всички отъ нашата срѣза, чувството на мжстъ и злоба, което на сочва народитѣ по кървави пжтежи къмъ самозияждане и гибелъ и трѣгнемъ по пжтя на мирното творчество, на упорития трудъ, на просвѣтата и самосъзнанието, твърдостта и вѣгата.

Изъ този пжтъ се върви бав-

Сила! Ето звучна и съдържателна дума. Ето една добродѣтель, която човѣшкитѣ родъ отъ съществуването си не е престаналъ да култивира, за да се отличава отъ всѣка друга нему не властна сила. . . По начина въ проявлението на силата се сжди за творчеството или разрушителността, защото — и зѣбра има сила. . .

И докато човѣчеството безвредява звѣрското у животнитѣ, то има още много да работи, за да обезвреди звѣра въ самия себе си. . . Нека ни бжде за утѣха факта, че добритѣ люде работятъ въ това направление. А тѣ сж много, тѣхното име е легионъ, тѣ сж

— сила!

Всѣка земна, подъ и надземна сила людскитѣ родъ не ше може да овладѣе, за да я насочи къмъ разумна творческа дѣйностъ, но за това пжтъ човѣчеството ше може да прѣдугажда и се предпжзва отъ много евентуални разрушителни дѣйствия. . .

Това за човѣчеството въобще. Грѣжданитѣ на България сж дарени отъ провидението въ висша степенъ съ

— сила.

Съ тази си добродѣтель тѣ не веднажъ сж очудвали свѣта. . . За жалостъ морално и интелектуално слаби и слабосилни индивиди не веднажъ пжтъ съ демагогия сж увеличали непросвѣтенитѣ маси и сж наддѣлявали на силнитѣ. Но личния успѣхъ на такитѣ индивиди — демагози е билъ винегги кратковрѣмененъ и гибеленъ за народа ни, защото тѣхнитѣ имена символизиратъ: прѣдателство, тирания, расипничество, корупция. . . Пороци, които сж чужди на подавяющето мнозинство отъ нашия трезвенъ, патриотиченъ, демократиченъ, трудолюбивъ и пестеливъ народъ, който винаги е искалъ: миръ, редъ, законностъ, социална правда и обществена солидарностъ.

Но . . . правата и свободитѣ народни бѣха узурпирани отъ дружбашиитѣ водачи — демагози; ето защо, срѣщу тиранитѣ се поведе борба смислена и самоотвержена, която на 9 ий юний се прояви съ всичката си

— сила. . .

Обществената необходимостъ претѣпи много амбиции, извика и обедини за усиления и трѣскава дѣятелностъ всичко онова, което е годно да твори, а не да руши и по този начинъ, за постигане голѣми и трайни резултати, се оформи голѣмата

— сила: Демократически Сговоръ.

За раздорницитѣ въ сговора нѣма мѣсто. Тази формация е вече една

— сила

разумна и творческа. И чрезъ слово и чрезъ перо привърженицитѣ на демократическия сговоръ изъ Варненско ше отстояватъ идеитѣ на колективната, напредничава и демократична

— сила.

Варненски

търговска къща Д. БРОНСЪ
Холандия — България — Експортъ — Импортъ
Централа Варна — ул. „Девня“, до новата гара
Търгува съ всѣкакъвъ видъ колониални, манифактурни и индустриални произвѣдения. обаява на интересующитѣ се, че откри клонове съ същото прѣдначаяение въ
СОФИЯ — Мария Луиза № 15 и РУСЕ — Флотски № 4
Специаленъ артикулъ кебрахъвръ екстратъ марка „Сорона“ — фрезсталь оригиналъ и „Formosa“, Аржентина оригиналъ. 1-1-
но, но сигурно се стига. Изъ този пжтъ никой не ше ни сжжне. Изъ този пжтъ кооперацията ше закрѣпне и преуспѣе и кооперативната идея ше възтържествува.
Обязления и всѣкакъвъ видъ реклами се приематъ въ редакцията на в. Сила — печатницѣ „Гутенбергъ“ на балжкъ пазаръ.

Ноелъ Бъкстонъ и Т. П. Конвилъ — Евансъ.

Угнетенитѣ племена и Обществото на Народитѣ Малцинствата въ Европа.

(Продължение отъ бр. 1)

Всичко нѣмци подѣ чужда власт 7,594,000

II. Унгарски малцинства (маджари).

Въ Ромъния 1,200,000
Въ Чехослов. 1,030,000
Въ Югославия 573,000

Всичко мадж. подѣ чужда власт 2,803,000

Всичко бивши мадж. нѣмци (гл. по-горе) 541,000

Всичко бивши маджари подѣ чужда власт (нѣмци и мадж.) 3,344,000

Население въ Унгария (1921) 7,840,000

III. Български малцинства.

Въ Ромъния 339,000
Въ Тракия (подѣ Гърция) 300,000
Въ Югославия 700,000

Всичко подѣ чужда власт 1,339,000

Население въ България 4,500,000

Количество на поробени българци 29%.

Всичко население отъ малцинствата намираще се подѣ чужда власт, по силата на мирнитѣ договори:

Нѣмци 7,594,000
Маджари 2,803,000
Българи 1,339,000
Югославци (въ Италия) 480,000
Рутени (въ Чехословашко) 432,000
Рутени (въ Польша, подѣ военна окупация) 3,700,000
Рутени (въ Ромъния) 300,000
Поляци (въ Чехословашко) 167,000

Всичко малцинства 16,815,000

Преди Европейската война числото на хора подѣ чужда власт бѣше доста по-големо. Най-малко 20 милиона се намираха въ Австро Унгария, а именно: 8 1/2 милиона чехи и словаци, 3 милиона хървати и словени и 8 1/2 милиона поляци (въ Галиция).

Въ Германия (Пруска Польша) имаше три милиона поляци.

(Слѣдва)

НАСКОРО ще бжде свиканъ отложение на 1-й того конгресъ на млад. макед. култ. просв. Д-ва, въ Русе.

ЗАПИСВАНЕТО членове на Демократ. Сговоръ ще продължи и слѣдъ 10 й т. м. за да се даде възможност на всички добри граждани да се зачислят въ сговора, още отъ самото начало на неговото формиране.

ПЕЧАЛБИТѣ от лотарията на съюза на Макед. Благотв. Братства въ София, се праздаватъ всѣки денъ при касиера на мѣстното братство г-нъ Василь Кузовъ, търговецъ на манифактура на едро.

Неполученитѣ до 1 януарий 1924 г. печалби, оставатъ въ полза на съюза.

Отъ Упр. Съветъ.

НА 30 м. м. г. Хр. Ал. Бошковъ, слѣдъ призаъришването работата на партийната демократическа сбирка, предъ селянитѣ делегати държа беседа върху „подобрието на тютюневото производство“. Беседата остави отлично впечатление.

С. ДЛНИ ЧИФЛИКЪ. Въ селото ни се състоя събрание на което говориха члена отъ варненското околийско бюро Христо Ал. Бошковъ и Йорданъ Мицовъ. Демократическата крѣпостъ изъ Камчийския край е горда, че разви знамето на Сговора.

Организацията.

Прѣговоритѣ между сговора и широкитѣ.

София, 14 октомврий. Днесъ слѣдъ обѣдъ изпълнителния комитетъ на демократическия сговоръ разгледа предложението на широкитѣ социалисти, съ което искатъ увеличение на първитѣ мѣта въ депутатскитѣ листи, като за смѣтка на това правятъ о стѣпки въ други околии.

Изпълнителния комитетъ още не е рѣшилъ окончателно този въпросъ. Всички други съобщения около него сж прибързани и лишени отъ достоверностъ.

Вѣроятно утре демократическия сговоръ ще излезе съ официално комунике. въ което ще определѣли поименъ и по редъ въ околии кандидатнитѣ листи.

Демократическия сговоръ е наредилъ отъ днесъ 14 окт. да се открие въ цѣлата страна изборната борба.

СОФИЯ 14 октомврий. Въ Нишъ сж били откарани всичко 522 души български метежници, отъ които 44 души учители, 6 души адвокати, 3 инженери, а останалитѣ сж еснафи, работници и земледѣлци.

Тѣ шѣли да бждатъ изпратени въ вътрешността на Стара Сърбия.

СОФИЯ 14 октомврий. Отъ Бѣлградъ съобщаватъ, че комунист. водачи Г. Димитровъ и В. Коларовъ при заминаването си отъ Бѣлградъ заявили, че тѣ ще обиколятъ Европа и ако условията имъ позволятъ шѣли да идатъ въ Русия.

Русе, 14 октомврий. Днесъ се открива изборната борба въ Русе и окръга. Вчера и снощи заминаха голѣмъ брой агитатори отъ демократическия сговоръ за околията.

БЕРЛИНЪ 13 октомврий. Пруския Лантгагъ гласува резолюция, съ която изказва довѣрие на правителството и одобрява политиката му.

БЕРЛИНЪ 13 октомврий. Вчера окончателно се реши щото въ саксонския кабинетъ да влезатъ двама комунисти.

ПАРИЖЪ 13 октомврий. Телеграфиратъ отъ Берлинъ, че правителството на Стреземанъ възнамерява да управлява безъ парламентъ.

БЕРЛИНЪ 13 октомврий. Бившия канцлеръ Куно замина за Америка.

ЦАРИГРАДЪ 14 октомврий. Гръцкия патриархъ е поискалъ отъ ангорското правителство разрешение да премѣсти патриаршията отъ Цариградъ въ Солунъ.

ПАРИЖЪ 14 октомврий. Английската срѣдиземноморска ескадра е заминала за о-въ Малта.

БУКУРЕЩЪ 14 октомврий. Въ Сибиу, Трансилвания е разкрита една шпионска организация, която е била въ услуга на Унгарцитѣ.

Въ тази организация сж влизали и много дѣйствующи ромжнски офицери, които сж арестувани.

БУКУРЕЩЪ 14 октомврий. Решено е свикване на камарата и сената. Срещу заговорницитѣ сж взети изключителни мѣрки.

БУКУРЕЩЪ 14 октомврий. Обществената безопасностъ е успѣла да се добере до дани, отъ които се установява, че комплотътъ въ Ромжния не е билъ насоченъ срѣщу всички м-стри, а само срѣщу м-итѣ КонстантINESКУ, МЪРЗЕСКУ, ФЛОРЕСКУ и МАНУ и противъ голѣмитѣ банкери: Морисъ и Аристидъ Бланкъ, Берковичъ, Силберманъ и директора на в-цятъ „Аде-вжрулъ“ и „Диминяца“, Розенталъ.

Русе, 14 октомврий. Вчера пристигнаха футболисти отъ клубъ „Славия“ отъ София, които заминаватъ за Букурещъ въ помощъ на клуба „Левски“.

Хроника.

КМЕТЪ на града ни остава пакъ г. Хр. Кр. Мирски.

ОБРЪЩАМЕ вниманието на читателитѣ си върху извънредно важната статия на голѣмитѣ български приятели г. Ноелъ Бъкстонъ и Конвилъ Евансъ — Угнетенитѣ племена и Обществото на народитѣ. Статията е една глава отъ преинтересното имъ съчинение подѣ горното заглавие.

ПЪРВОНАЧАЛНИТѣ училища призаъришиха трудовата седмица вчера и отъ утре започватъ редовнитѣ занятия.

НЕОБХОДИМО нужно е, щото електричеството сутринъ да сѣти до 7 часансутринта, за щото започва късно да се разивделява. Нека общината обърне внимание.

ВЪ НАРОДНИЯ университетъ въ вторнакъ на 16 т. м. въ клубъ-театръ „Борба“ ще се четатъ лекции отъ г. Д-ръ Стояновъ — Беседи по правото, г. Ив. Стояновъ — Обществено развитие на България слѣдъ освобождението.

Начало 7 ч. вечерята.

СЪБРАНИЕ ще има на 28 т. м. варнен. околийско учителско дружество.

Тези дни дружеството изпраща до учителитѣ въ околията позивъ.

Тия отъ желающитѣ да се запишатъ членове на двото да се отнесатъ до г. Ж. Янковъ учителъ — Варна.

ДНЕСЪ въ Кино-„Прошекъ“ се дава СИРАЧЕТО съ участието на всемирно известния 7 годишенъ талантъ Джеки Куганъ. Неговата игра довежда зрителя въ възторжено настроение, граничащо съ умиление.

Всѣки родителъ не трѣбва да изпусне случая да види и понаже на своитѣ дѣца това гениално дѣте.

Четете утре в-къ „Сила“ Ще дадемъ резюме на рѣчитѣ на ораторитѣ отъ днешнитѣ събрания въ града и Сесъ-севмесъ и уводна статия — За рожденната люлка отъ Велисавовъ.

ЗАВЧЕРА Дѣвическата и мъжката гимназии приключиха трудовата си седмица, а вчера имъ бѣше дадена почивка. Частъ отъ ученицитѣ на горнитѣ класове сж използвали почивката въ излѣтъ съ моторни лодки до Гебедже и обратно.

ПРЕМЪСТИ се отъ вчера, въ новостроящия се общ. театръ, канцеларията на жилищ. комисия.

БОРСА

София 13 октомврий 1923 год.

Швейцария	1815	1820
Ню Йоркъ	100 50	101
Лондонъ	459	461 50
Парижъ	615	618
Италия	460	465
Цариградъ	59 50	59 80
Ромжния	47	47 10
Германия	—	—
Прага	305	—
Виена	0 145	0 146
Буда-Пеща	—	—
Холандия	—	—
Югославия	118	119
Белгия	526	—

Четете в-къ „Сила“

Последенъ часъ

Министръ Калфовъ при Лордъ Кърцонъ.

София, 14 октомврий. Съобщаватъ отъ Лондонъ: Българския министръ на външнитѣ работи г. Калфовъ биде приетъ вчера отъ г. Лордъ Кърцонъ.

Ауденцията е била много продължителна. Мръ Калфовъ е останалъ много доволенъ отъ срѣщата, въ която били засегнати много жизнени въпроси за България.

Конференцията на градскитѣ кметове.

СОФИЯ 14 октомврий. На 21 т. м. въ София се свикватъ на конференция градскитѣ кметове отъ царството.

Въ нея ще бжде разгледанъ въпроса за финансовото подобрието на градскитѣ общини въ свързка съ проекта за изменение на закона за градскитѣ общини.

Тази конференция се свиква по инициативата на русенския общински кметъ, койго въ едно дълго изложение до м-ра на вътр. работи и до минист. съветъ е изложилъ крайно критическото положение на градскитѣ общини.

СОФИЯ 14 октомврий. Финансовото министерство вчера назначи комисия; която да одори предявения проектъ за разпредѣление на кредита отпусканъ предимно на занаятчийскитѣ кооперации и на занаятчиитѣ.

Кино-Прошекъ
ДНЕСЪ ИСТИНСКИ ФИЛМЪ
СИРАЧЕТО
7 годишния талантливъ Джеки Куганъ
Начало дневни: 3 и 4 1/2 ч. вечерни 6, 7 1/2 и 9

Варненци и Сесъ-севмесци, днесъ всички на събрание